

Съобщение за пресата

Люксембург, 11 ноември 2020 г.

Съюз на капиталовите пазари — бавен напредък

Свободното движение на капитал е ключова дългосрочна цел на Европейския съюз. То е един от стълбовете на единния пазар, заедно със свободното движение на хора, стоки и услуги. Въпреки усилията на Комисията да постигне амбициозната цел за изграждане на съюз на капиталовите пазари (СКП), резултатите все още предстоят. Това се посочва в доклада, представен от Европейската сметна палата (ЕСП) днес.

Дружествата в ЕС традиционно разчитат на банките за финансиране на дейността си. От 2015 г. насам Комисията полага усилия да допълни банковия съюз със съюз на капиталовите пазари, за да предложи алтернативен източник на финансиране за стартиращите и малките и средните предприятия (МСП), както и за да мобилизира частен капитал. СКП има за цел също да премахне трансграничните пречки пред инвестициите в ЕС в по-общ план.

„Съюзът на капиталовите пазари е незавършена инициатива и все още предстои много работа,“ заяви Римагас Шаджус — членът на Европейската сметна палата, отговарящ за изготвянето на доклада. *„Мерките на Комисията за диверсификация на възможностите за финансиране на МСП и усилията за разработване на местните капиталови пазари в рамките на СКП досега не са имали катализиращ ефект. Считаме, че засилването на ролята на поделения риск в частния сектор чрез капиталовите пазари е амбициозен и неотложен приоритет. Това ще допринесе не само за по-голямата стабилност и устойчивост на кризи на финансовата система на ЕС, но и за нейните по-добри възможности да насърчава растежа, особено когато традиционното банково финансиране не е лесно достъпно или не е налично.“*

Одиторите установиха, че въпреки постигнатия известен напредък, създадените очаквания са били прекалено високи и не биха могли реалистично да бъдат постигнати с мерките, въведени във връзка със СКП. До момента повечето от законодателните актове, свързани със СКП, или все още не са приложени, или са приложени едва наскоро. По-специално, много от ключовите мерки в плана за действие на Комисията за СКП, които все още не са започнати, могат да бъдат предприети само от държавите членки или с тяхната пълна подкрепа. Много от мерките, които Комисията е успяла да предприеме в рамките на своите правомощия, не са обвързващи или са

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на специалния доклад, приет от Европейската сметна палата. Пълният текст на доклада е публикуван на eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

с прекалено тесен обхват. Тези мерки не са успели да предизвикат значителен напредък за постигане на СКП.

Одиторите считат, че мерките за диверсификация на източниците на финансиране за дружествата са били прекалено слаби, за да стимулират и да послужат като катализатор за структурни промени към повече пазарно финансиране в ЕС. Те отбелязват например, че към момента достъпът до публичните пазари за МСП не е подобрен значително, нито е станал по-евтин. Одиторите посочват също, че Комисията е можела да предприеме повече действия за насърчаване на финансовата грамотност сред МСП и потенциалните инвеститори. Освен това законодателството в областта на секюритизацията, което би могло да изпълнява ролята на непряк инструмент за финансиране на МСП, е стъпка в правилната посока, но все още не е оказало очакваното въздействие за улесняване на финансирането, нито е помогнало на банките да увеличат кредитния си капацитет.

Съществуват ясни географски несъответствия между държавите членки по отношение на капитализацията, ликвидността и развитието на местните капиталови пазари. Държавите членки на запад и на север имат по-развити капиталови пазари и самоутвърждаващи се центрове за капитали, докато държавите членки на изток и на юг изостават. Одиторите установиха, че Комисията не е разработила всеобхватна и ясна стратегия на ЕС за преодоляване на тези разлики. Те заключиха, че Комисията е използвала ролята си на координатор в рамките на процеса на европейския семестър, за да насърчи развитието и интеграцията на местните капиталови пазари и да предоставя подкрепа на някои държави членки. Комисията обаче не е препоръчала на всички държави членки с по-слабо развити капиталови пазари да извършат необходимите структурни реформи.

ЕСП отбелязва също, че планът за действие за СКП не е довел до пробив по отношение на преодоляването на основните пречки пред трансграничните капиталови потоци. Тези пречки често произтичат от националното законодателство, например в областта на несъстоятелността и данъка, удържан при източника, или от липса на финансово образование. Напредъкът по отношение на преодоляването на пречките е ограничен отчасти поради липсата на подкрепа от страна на държавите членки.

Друг проблем, свързан с плана за действие за СКП, е неясната формулировка на целите. Приоритетите са определени едва на късен етап от процеса. Когато са налице цели, те обикновено не са измерими. Одиторите отбелязват също, че напредъкът не е бил редовно и систематично проследяван. ЕСП препоръчва на Комисията да засили съществено рамката за мониторинг.

ЕСП отправя и редица други препоръки към Комисията за подобряване на ефективността на проекта за СКП, като например да предприеме добре насочени действия за допълнително улесняване на достъпа на МСП до капиталовите пазари и мерки за преодоляване на фрагментираността и основните трансгранични пречки пред инвестициите. ЕСП приканва също и Съвета да обмисли как да доразвие предложението на Комисията, за да се обърне внимание на асиметричното данъчно третиране на собствения капитал и на задълженията, което пречи на развитието на СКП.

Обща информация

Одитната дейност приключи преди избухването на епидемията от COVID-19, поради което в настоящия доклад не са взети предвид развитията в политиките или други промени, възникнали в отговор на пандемията.

ЕСП е публикувала няколко доклада по свързани въпроси, като например [европейския семестър](#), [консултантския център InvestEU](#), [иновациите при МСП](#) и [централно управляваните интервенции на ЕС за рисков капитал](#).

Лице за контакт в пресслужбата: Claudia Spiti – Ел. поща: claudia.spiti@eca.europa.eu – Моб. тел. (+352) 691 553547